

Передплата

на «РУСЛАНА» відосить:

в Австрії:

на цілий рік	20 кор.
на пів року	10 кор.
на чверть року	5 кор.
на місяць	1.70 кор.

За границею:

на цілий рік	16 рублів або 36 франків
на пів року	8 рублів або 18 франків
Поодинокі числа по 16 сот.	

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділь і руских свят
о 5½ год пополудні

Реданція, адміністрація і
експедиція «Руслана» під ч. 1.
пл. Домбровського (Хорунщини). Ек-
спедиція місцева в Агенції Со-
коловського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє. —
Рекламціі неопечатані вільні
від порта. — Оголошеня зви-
чайні приймають ся по ціні
20 с. від стрічки, а в «Наді-
сланім» 40 с. від стрічки. По-
даки і приватні донесеня по
30 с. від стрічки.

Чи се положенє безвихідне?

(X) Парляментарне положенє дійшло вже до самого краю, і здає ся, що вже більше не може заострити ся, а заразом видає ся, що вже нема способу, уздоровити невідрадні відносини. Переговори ведуть ся безнастанно і між правительством та представниками Німців та Чехів, то знов поміж визначнішими представниками поодиноких парляментарних сторонництв, але нігде не можуть, чи не хочуть бачити властивого способу до розвязки сеї парляментарної путанини. Щож тут допоможуть безнастанні переговори про язикове питанє, коли се загально відомо, що кожда сторона може обструкцією не допустити роблені другій стороні уступки. Від часу, як Німці, хоч були парляментарною меншостою, в своїх змаганнях до верховлади в радї державній і в державі, звалили насильствами і галабурдами засаду більшости, не можна справді думати про яку небудь угоду на язиково-національнім полі. Обструкційні успіхи осягнені Німцями упоїли їх сею побідою, а крім того слабість і уступчивість правительства в користь Німців, особливо безнастанні запевнюваня д-ра Кербера, що без згоди Німців нічого не стане ся, так їх підбадьорили, що они, хоч є в меншости і в державі і в радї державній, опирають ся завзято всяким уступкам справедливим в користь Чехів. Проводир чеських Німців др. Етінгер, котрого др. Кербер запрошував на нараду, щоби обіцяною виборчих курій в чеськім соймі і заведенєм окружного поділу Чех приєднати для внутрішнього урядованя чеською мовою в чисто чеських округах, відказав рішучо, що Німці не згодять ся на ніяку заміну уступок в користь Чехів.

Отже всякі переговори не доведуть в національних справах до ніякого висліду, поки правительство не подумає о тім, щоби обструкцію в радї державній зробити неможливою. Неминучою конечностю є тут новий реґулямін, який би унеможливив кільканайцятьом послам, або навіть одиницям спинюване роботи. Вже нераз і не в однім дневнику підношено сю справу і вимагано накинєня нового реґуляміну, однак передовсім належало би до сего змагати парляментарним способом.

Хоч всякі дневники так дивно вже говорять про кінчину міністерства д-ра Кербера, однак при всім тім теперішнє міністерство ще довго остане при кермі державній, а на сій основі можна припускати, що др. Кербер возьме ся до того, щоби довести до парляментарного ладу і се дорогою парляментарною.

Успіх таких змагань не є певний, але можливий. Бездійність державної ради від кількох літ довела до економічного занепаду ріжних галузей промислу, се відбило ся і на фінансових відносинах держави, що в дійсности дійшла вже до недобору, всюди, у всіх верствах населєня відчувають неможливість таких відносин і конечність їх поправи. В радї державній є отже до-

сити елементів, котрі все те відчувають і готові приложити руки до уздоровленя сих відносин. Треба лише щиро і поважно забрати ся до такого діла. Очевидно повинно се виїти від правительства, щоби не упав підзор партийности на яке небудь парляментарне сторонництво. Притім мусіли би національні сторонництва одержати забезпеку (а се може вчинити також правительством), що урухомлений парламент не вдіє нічого на шкоду їх національних інтересів. Що населєнє держави ще не втратило всякої надії на уздоровленє ради державної, показують останними часами всякі заяви економічних корпорацій, що навіть вказують дорогу, якою можна би дійти до мирної і спільної економічної праці. Так само і з виборчих кругів звертають ся з ріжними справами до послів, а се є доказом, що і там бажають щиро уздоровленя парляментарних відносин. Все те вказує, що вихід якийсь є ще можливий і то передовсім належало-б змагати до того парляментарним способом. Аж тоді, колиб се показало ся неможливим в парляментарній дорозі, наспіла би хвиля, колиб належало оглянути ся за иншими способами позапарляментарними.

В справі академічного фонду.

З причини замітєв, виражених в дискусії і резолюціях віча академічної молодіжи з дня 12. падолиста с. р. — (ч. 247 «Діла») — на адресу Комітету фонду академічного, уважаємо нашим обовязком зложити слідуєчі вясненя і заяву:

1. Запрошуючи до складок на потреби академічної молодіжи, зараз по уступленю єї в львівського університету, заявив Комітет в прилюдних відовах, що з зібраних складок уділено буде поміч академічній молодіжи в формі позичок, щоби в той спосіб зібраний фонд повернув назад до своєї первісної висоти і послужив далше, по укінченю сецесії, яко средство тревалої помочи для академічної молодіжи на цілі образованя. Рівночасно розвочала ся в часописях публична дискусія що-до організації помочи для академиків, особливо звернула на себе загальну увагу статя посла д-ра Олесницького, що заходить потреба не тільки хвилевої помочи на час сецесії, але тревалої, через заснованє відповідного окремого, як найширшим кругам првствуюного, товариства, котре покляло би собі задачу помагати материяльно потребуєчій академічній молодіжи до укінченя студій і осягненя степенів наукових.

Против тих заяв Комітету і проекту д-ра Олесницького не підійс ся ні один голос протесту, не протестував також ніхто з молодіжи академічної, — значить, опінія публична одобрила сю гадку.

В виду сего одобрєня і своїх відозв уважав Комітет від початку, що приняв супротив суспільности і добродіїв, котрі складали на фонд академічний, моральне зобовязанє ужити зібраний фонд академічний виключно на цілі академічної молодіжи поередством відповідного товариства.

2. Датки збирані Комітетом дістали від са-

мого початку назву «академічний фонд», а не «сецесійний фонд», на доказ, що призначенє сего фонду сягає далше навіть по укінченю сецесії. Хотяй безпосередний товчок до складок дала сецесія, то однак давали складки — (навіть значнійші квоти) — і такі добродії, котрі виразно заявили, що не похваляють сецесії з львівського університету. Так само складали далше жертви в літнім півроці всі ті особи, котрі дораджували, щоби молодіж, особливо богословска, на II курс повернула. Се є на наш погляд доказом, що акція суспільности в складаню датків на фонд академічний не мала політичного характеру, а походила радше з любови до молодіжи, аби она не терпіла за свій крок і могла кінчити розпочаті курси — як також з одушевленя для справи руского університету, до котрого молодіж і ціла наша суспільність стремить. Коли би се була акція чисто політична, не треба би було творити окремого Комітету, але був би заняв ся ділом Народний Комітет, котрий веде кожду політичну акцію.

3. Позички і запомоги, як також 2 стипендії релєгованим студентам уділював Комітет тільки на підставі ухвал і внесків самої молодіжи, котра мала в тій цілі свої окремі комісії у Львові, Кракові, Відні і в Празі. Ті комісії предкладали прелімінарі на ціломісячні потреби і поодинокі просьби товаришів в протягу місяця, а Комітет по струтинованю прелімінарів асигнував потрібні суми до рук тих комісій молодіжи. З того видно, що Комітет не постунав самовільно, не руководив ся жадними протекціями, ані не впроваджував жадної деморадізації ані непотизму.

4. Комітет сам не хотів рішати що-до способу ужитя решти фонду академічного, яка остала по укінченю сецесії. Оголошуючи в часописях дня 31. серпня с. р. своє справозданє і рахунки, взвав Комітет всіх добродіїв, що причинили ся датками до фонду академічного, як також ті особи, що інтересують ся ділами публичними і всі Товариства, аби до кінци вересня с. р. висказали свою гадку, як ужити решту фонду академічного, — притім звернув Комітет увагу на бажанє молодіжи висказанє на академічнім вічу з дня 25. і 27. липня с. р. Помимо двократного візваня «Діла», наспіло на ту відозву Комітету дуже мало відповідей; кілька комітетів з провінцій і кількох добродіїв висказали ся за ужитєм решти фонду на далшу поміч для академічної молодіжи, два голоси за закупленєм дому академічного, один голос за приділенєм того фонду Товариству «Просвіта», два за ужитєм на цілі парцеляційні, один за тим, аби часть дати в формі позички на жертви страйку, а решту полишити для академиків. Ані одна відповідь не наспіла за ужитєм фонду виключно на цілі страйкові. Тоді на початку жовтня (8/10.) зійшов ся Комітет для порішеня справи; присутні були оба делегати молодіжи (між ними п. Старосольський) і пять членів Комітету. Кожний член Комітету і оба делегати молодіжи висказали свою гадку і всі одностайно заявили ся (навіть оба делегати молодіжи), аби решту фонду і суми, котрі повернути мають з реверсів, ужити на далшу поміч академічної молодіжи і засновати в тій цілі чим скорше осібне товариство. Для обговорєня тої справи ухвалив Комітет спросити львівських добродіїв, що давали складки, репрезентантів молодіжи і инші особи.

5. На зібранні тим, котре відбуло ся в по- ловині жовтня, вирінуло більше внесків, між иншими п. Старосольський, репрезентант молоді- жи, вносив тепер призначити 2.000 до 3.000 К будучому Товариству академічному, а решту пе- редати на поміч для страйкуючих селян. За- чало однак рішене, аби полишити цілу решту фон- ду на цілі академічної молодіжи і поручено дотеперішньому Комітетови, приготувати статут нового Товариства «Академічна Поміч», котре мало би дальше займатися уділюванем помо- чи для академічної молодіжи, — разом упо- важнено Комітет уділити Народному Комітетови в міру потреби позичку до висоти 5.000 К.

Підчас нарад на тім зібранні заявив п. Старосольський, що уступає з Комітету; другий делегат молодіжи заявив своє виступлене з Ко- мітету дотеперішнє, подаючи яко причину уступлене п. Старосольського.

Сповняючи порученє згаданих зборів, при- готовив Комітет статут нового Товариства «А- кадемічна Поміч», запросив до наради над ста- тутом по 2 делегатів инших Товариств, між ин- шими также делегатів Товариства «Січ» і «О- снова» для вислухання бажань молодіжи і уділив тим делегатам проєкт статута.

З представленого висше від 3. 4. і 5. по- ступованя видно, що Комітет не допустив ся жадної самоволї, ані не приписував собі пра- ва розпоряджати довільно академічним фон- дом, протинно уважав себе Комітет по у- кінченій сецесії лише депозитарем фонду, а не его розпорядчиком, і не уділив від того часу жадної позички ані запомоги. Проте рішучо мусимо відперти закиди са- мовільного поступованя, піднесені з на- тиском кількакратно в резолюціях віча молоді- жи з 12. падолиста.

6. Супроти представлення під і неслучно відмовляє молодіж Комітетови компетенції у- жити фонду академічного на утворенє ТОВАРИ- СТВА для помочи молодіжи академічної, — а вжеж тим менше має Комітет компетенцію пе- редати решту фонду пропонованому моло- діжню новому Комітетови, зложеному з пред- ставителів партії радикальної і соціально-демо- кратичної, а неодобреному жертводавцями.

7. В проєкті статута Товариства «Акаде- мічна Поміч» можуть поодинокі постанови од- ним подобати ся, а другим ні, — та близше про- них годі розводити ся, бо треба би навести зміст цілого проєкту, — мусимо однак застеречи ся супротив того, немов би проєкт сей мав «вузкі та сумнівної вартости цілі»; не в також бажанєм Комітету викликувати де- моралізацію і ослабленє характерів у молодіжи, ані не посягає ніхто з дотеперішнього Комітету по управу сего Товариства. Після проєкту мало би Товариство «Академічна Поміч» опирати ся на широкіх підставах, щоби обняти тисячі ру- скої інтелігенції, котра з таким одушевленєм дотепер спішила з датками на фонд академіч- ний; — молодіжи забезпечено в тім статуті відповідну інгеренцію через рівне число деле- гатів до виділу з академічного і політехнічного Товариства. Не пропонує Комітет чисто акаде- мічного Товариства для того, щоби Товариство могло згорнути тисячі членів з цілої інтеліген- ції, а по друге для того, щоби се Товариство могло нести поміч академікам і ригорозантам не тільки на університеті львівскім, але також в Кракові, Відні і Празі і студентам політе- хніки.

Уважаємо Товариство для помочи академі- чної молодіжи в такій чи відмінній формі за- конечно потрібне в інтересі самої молодіжи і в інтересі підготовлення нам кандидатів для спе- цияльних галузей наук.

По тих виясненях заявляємо, що хотіли на- лежимо до людей, котрі не зражають ся про- тивностями в публичнім діланю, — однак аби зовсім ухилити закиди і підозрінє самоволї в заряді фондом академічним, уважаємо відповід- ним зложити заряд і мандати членів Комітету фонду академічного. Не можемо згодити ся з резолюціями віча академічної молодіжи з 12. падолиста, — однак мимо уступленя заховавмо все для молодіжи ту саму зичливість, з якою служилисьмо дотепер загальній справі акаде- мічної молодіжи. Додаємо також для ясности, що і ми відносимо ся теплим і щирим серцем

до недолі селян потерпівших через безробітє і страйкові процеси, — уважаємо також конеч- ним, щоби поспішити з помочю материяльною потерпівшим селянським родинам, але до того потрібне і вказанє є збирати осібно складки, котрі повинні посипати ся від цілої суспільно- сти так само обильно, як для академічної моло- діжи і то як найскорше.

Львів, дня 21. падолиста 1902.

Др. Ярослав Кулачковский.
Проф. Володимир Шухевич.

З державної ради.

На четверговім засіданю, по про- читаню внесень та інтерпеляцій відповідали на інтерпеляції міністер торговлі гр. Каль і просві- ти др. Гартель. Відтак за згодою авторів наглих внесень розпочато наради над законом про речинцеву торговлю збіжем.

По реферейті пос. Пялю, промовляв рефе- рент меншости пос. Іро і серед ярких нападів на правительство заявив ся за первісною редак- цією закона. В дальшій ході дискусії промовляв міністер рільництва Джіованеллі за прийнятєм змін, ухвалених палатою панів, виказуючи, що ті поправки дають правительству можливість по установу урядової речинцевої торговлі, положити конець також неурядовій, тайній, речинцевій торговлі через накладанє грошевих кар. В подрі- бній дискусії прийнято §§ 1—11, а коли віцепре- зидент др. Зачек хотів замкнути засіданє, недо- пущено до сего, і приступлено до дальшої ди- скусії над § 12. Задля спізненної пори президент Кайзер замикає засіданє серед голосних проте- стів Всенімців, які нараз проявили велике за- взятє до праці.

В п'ятницю веда ся дальша дискусія над § 12, який більшостию одного голосу ухвалено враз з поправкою Всенімця Шепфера. Слідуєчі §§ прийнято без дискусії, аж над послідним § 18 розвинула ся широка дебата. Вкінці цілий закон про речинцеву торговлю збіжем ухвалено в дру- гім і третім читаню після редакції в палаті панів з поправкою пос. Шепфера при § 12.

Відтак ухвалено в наглий дорозі приступити до полагодженя кількох справ податкових поле- кший у Відні і Триєсті та відчитано вкінці на- глі внесеня. Слідуєче засіданє ві вторник.

Новинки.

— **Календар.** В неділю: руско-кат. Ераста; рим.-кат. Климента. — В понеділок: руско- кат. Мина, Віктора; рим.-кат. Емлії. — Ві- вторник: руско-кат. Йосафата св. муч.; рим.- кат. Катерини.

— **Славянський Союз.** В середу відбуло ся за- сіданє зєднених клубів Славянського Центра (до котрого належать і рускі послы Барвінський і товариші) і Словінсько-хорватского клубу, ко- трі постановили прийняти давню назву з 1897. року Славянський Союз. Для виробленя ста- тугів сего клубу вибраний комітет з 7 членів, до котрого входять: Др. Шуєтєрпіч, дальма- тинський маршалок Івчєвич, радник двору др. Пльой, Барвінський, Барчич, Бякніні і др. Грубан.

— **Популярно-наукові виклади в Коломиї.** В не- ділю дня 23. падолиста с. р. відбуде ся в сали «Народного Дому» (II. пов.) виклад проф. Оме- льяна Колодницького на тему «Мова україн- ська а російська» ч. I. Вступ вільний. Нача- ток о год. 1/2 6. Із арт.-викладової секції Інста- тута Р. Н. Д. в Коломиї: *Ярослав Весоловський*, секретар. *Іван Раковський*, голов.

— **Народне віче в Старім Самборі** заходом та- мошної «Народної Ради» відбуде ся ві вторник дня 25. с. м. в сали магїстратській о год. 11 1/2 перед полуднем з отсим порядком дневним: 1) Теперішнє політичне положенє Русинів. 2) По- ясненє найновіших аграрних проєктів. 3) Внесєня членів.

— **Народний зїзд,** с. в. зїзд народного (націо- нально демократичного) сторонництва з цілого краю, відбуде ся — як доносить «Діло» — дня 25. і 26. грудня с. р. у Львові.

— **Єще в справі редакційної малярії** замістимо кілька слів на доказ, як нетактовним та обу- рюючим було посліднє «полемічне» виступленє «Діла», тим більше, що одержуємо сю добісь з краю, від одного з наших прихильників: «Ді- ленько» — сего вислову уживаю, позаяк і оно до «Руслана» обізвало ся таким способом — намагає ся вмовити в нас, начеб «Руслан» кож-

дої пори року зміняв свої погляди. До подібно- го докору було би найменше покликаче як раз «Діленько», яке не що кварталу, але нераз в од- нім тижні по кілька раз зміняло свої погляди, як се нераз найблизші его прихильники навіть прилюдно призывали. А вжеж що найменше недотепним мусимо назвати сей натак его, мов- би то головний «дух» Руслана (має оно тут на думці посла Барвінського) під впливом запо- морочєня, чи під впливами малярійної Кам- панії, чи наддунайского воздуха, списував свої політичні, чи які инші погляди. Сего ані редак- тори «Діленька» ані ніхто певно не може дока- зати, щоби посол Барвінський коли небудь на- ходив ся в запоморочєню, коли навпаки я міг би навести докази численні запомороч- єня теперішних і давнійших редакторів «Ді- ла», що під его впливом кидали в світ кличі, з яких описля треба було викручувати ся, коли за далеко загнути ся в сутині. Досить згада- ти історію зломатної консолідації, що цілими роками запоморочила була уми редакторів «Ді- ленька», що ледви могли прочувати ся. А коли «Діленько» «Русланови» докоряє довгозначно- стю, в якою нібито виходить на сензацію, то нагалаю тут лише школярський спір «Діла» з «Волею» на тему: хто викликав страйки і яку сні мали ціху, та чия в тім більша заслуга чи «Діла» чи «Воля». Але не хочу на разі ширше обговорювати значіня найновіших подій, що до яких «Діленько» собі приписує такі великі за- слуги, бо муну знов виждати, поки оно прочу- няє ся троха з запоморочєня, а тоді може са- мо прийде до переконаня, що величало ся як поросє на орчику.

— **Провіренє рахунку академічного фонду.** Кон- трольна комісія, вибрана зборами львівських Ру- синів, що відбули ся на «Рускій Бєсїді» в жо- втні 1902. у Львові, в цілі перешкитрованя ра- хунків і книг Комітету, завідуєчого академіч- ним фондом, переглянула всі книжки і письма а то: книгу доходів і розходів, книгу довжників, реверси довжників, перекази і рецєпсі почтові; порівнала реверси довжників з книгою довжни- ків, поквитованя провідників поодиноких груп академіків в Відні, Кракові і в Празі, на пред- ложєне котрих ухвалено на комітеті і на їх руки вислано гроші, з книгою розходів; пере- глянула всі книжки щадничі, на котрих склада- но виліваючі датки, і сконстатовала, що всі книги і рахунки згідні в цілости з справозданя- ми Комітету за перший і другий піврік, поміще- ними в «Ділі» і «Руслані», і що ведєно їх з най- більшою докладністю і подрібністю під по- стійним наглядом і провірюванєм Ви. дир. «Ді- стра», др. Я. Кулачківського. Сконстатовано от- же, що всіх грошей на фонд по день 31. серпня 1902. вилінуло 69.746.54 К, в чім з Америки 2.505.82 К. З сего видано довжникам на реверси 46.144.86 К, а на беззворотні датки як: за- помоги, подорожи, стипендії, друки і янше квоту 5.795.68 К. Разом суму 51.940.54 К. Решта фонду академічного вносила з днем 31. серпня 1902. квоту 17.806 К, а то: 1) книжочка вклад- кова тов. «Двістер» ч. 1800. на 15.088.88 К; 2) книжочка уділова «Народної Торговлі» ч. 1086. на квоту 200 К; 3) книжочка уділова «Тов. роз- вою рускої штуки» ч. 84. на 11.30 К, і 4) кни- жочка вкладкова тов. «Двістер» ч. 1988. (склад- ка з Америки) на квоту 2.505.82 К. В часі від 1. вересня до 19. падолиста 1902 вплинула даль- ше на фонд академічний квота 277.05 (на книж- ку вкладкову тов. «Двістер» ч. 1800). Видано з сего на друки і порт 147.26 К; взріє проте фонд академічний по день 19. падолиста 1902 на квоту 17.935.79 К. Крім сего посїдає Комітет дві книжочки щадничі «Двістра» 1) ч. 1839. (фонд стипендійний Косєвич) на квоту 560 К і 2) ч. 1851 (зворот довжників фонду академіч- ного) на квоту 326.21 К. — Львів, 19. падоли- ста 1902. Контрольна комісія: *Г. Гровик*, *Іл. Кокорудь*, *Кость Паньковський*.

— **Ще кілька слів в справі академічного фон- ду.** З міста, з кружка старших громадян, між якими обговорювала ся справа академічного фонду з нагоди наших статей, пишуть нам:

Коли вирінула kwestія, що має стати ся з позісталим фондом, зібраним з причини сецесії нашої молодіжи академічної минулого року, то до рішеня сеї kwestії після вської льогіки і після права суть компетентні ті особи, котрі той фонд утворили, а зглядно їх повновласники т. є. Комітет, котрому сей фонд жертводавці до заряду віддали.

Жертводавці відєдали, або склали свої жертви на руки Комітету, з призначєнєм, що жертвовані гроші призначують для бідних руских академіків (сецесіоністів). О тім свідчать відтинки від переказів грошевих.

З того є ясно, що праве прийняті або не- прийняті запомогу з повнєшого фонду мають тільки бідні рускі академіки, а о тім не має права рішати збір молодіжи, в ко- трім взяли участь переважно замоложіші ака- деміки, а навіть такі панове, котрі перестали бути академіками. Надто в відбувшім ся зборі молодіжи взяли участь слухачі першого року університету, т. є. такі особи, котрі в часі сецесії академіків були ще учениками гімназияльними

і для котрих очевидно сецесійний фонд не був зложений. Але припустивши і сих новоступивших академиків, то жадним правом не можна допустити, щоби заможніші академіки, а навіть неакадеміки розпоряджали фондом, котрий не для них, але для бідних академиків зложено. Було би то нехтованем понятя о моім а твоім. Хоть сецесія покінчила ся, то наслідки сецесії требають, а чуже їх дуже болено наша бідна молодіж, котра перед роком мала удержане в лекцій або в диярній, а покинувши львівський університет, утратила удержане і нині о голоді і холоді кінчить свої студії в той спосіб, що переважно поза Львовом перебуває. Чи тим правдивим героєм, котрі так много утратили, хочуть їх товариші заможніші відобрати навіть ту скупеньку заемогу, яку з фонду сецесійного одержати би могли? Чи се по людски і по патріотичному?

Кажете, що треба тепер ратувати селян з причини страйку. Але ті бідні наші академіки, то переважно суть діти селянські. Зберіть їх всіх, але тільки їх самих, а почувте, що їх зболіле серце скаже. Для селян можна складки особні заряджувати, але не вільно нарушувати волі фондаторів фонду академічного, а волею їх було причинити ся до основани українсько-руського університету.

— **Куда дійдемо?** Недавно тому донесли дивняки про нову Вжесню в Галичині, тільки очевидно — з другого кінця... Ото в Золочеві польська «дзятва» застрайкувала проти рускої пісні — не патріотичної, борони Боже, бо таких взагалі не цілю сьпівати в галицких школах, але против звичайницької собі, рускої пісеньки! Польська праса розуміє ся, не щадя слів похвали «патріотичней молодзі», ба навіть деякі з часописів не забули при тій нагоді зазначити еще, що взагалі наука руского языка для польских дітей є непотрібним, а доскулним тягаром. Не минуло тижня, а польська праса донесла знов, що в Богородчанях рускі діти при сьвіній польских пісень лише рухають устами, а не видають з себе голоу! При тім денунціювали тамошнього катехита о. Рудницького, що він сє «васнь народовой» і накинули ся на него та дітий, звиваючи шкільні власти, щоби зробили порядок в богородчанській школі. Сеся подвійна тактика говорить сама за себе; ми і не можемо жадати иншої від польської праси, але остерігаємо єї, що як хто в ліс ікне, так єму відкликне!...

— **Зїзд радикальної партії.** Нині і завтра відбувають ся у Львові наради делегатів радикальної партії. З провінції приїхало всего около 20 делегатів.

— **Презенту на опорожену парохію regiae collationis в Ключеві великим надалом памістництво о. Іванова Монцібовичови, догерішному парохови в Комарові.**

— **Відзначене.** Цісар надав професорови П. Гімвалі у Львові д-рови Данилови Людкевичеви, з нагоди перенесеня єго на власне бажане в стан супочинку, титул шкільно о радника.

— **Іменованя і перенесеня.** Президент міністрів яко управитель міністерства судівництва переніс судового секретаря д-ра Евг. Гакмана з Вашковець до Червоноє та іменував повітовим судією в Сольці суд секретаря Ілію Семаку, а судовими секретарями суд адюнктів: Гон. Анюка з Вишніці до Вашковець і д-ра Вік. Івановича з Кіцманя для Сольки.

— **Затверджене вибору.** Цісар затвердив вибір Макс. Шишковского, завідателя дїбр і лісів скарбових в Надвірні, на заступника повітового маршалка в Надвірні

— **Еміграція до Америки.** З Реки (Фіюме) доносять, що в послїдних часах змогла ся дуже еміграція з Галичини до полудневої Америки. Оводі прибуло там з Галичини кілька сот емігрантів. — Дивна річ, що про наших переселенців дізнаємо ся аж з Реки від чужих людей, бо свої не почуввають ся до обовязку доносити про се часописям.

— **Жадоба титулів.** За приміром інженерів, які по довгих торгах виборили собі титул «доктора технічних наук», жадають тепер ветеринарі «докторату ветеринарних наук». В тій справі збори ветеринарів внесли меморіал до державної ради. Як тає дальше піде, то невагом намножать ся тільки ріжних докторів, що не буде кому бути недоктором.

Учителі торговельних шкіл також не хочуть остати в заді; могли будівничі жадати титулу «інженерів», то учителі торговельних шкіл можуть домогати ся титулу «професорів».

— **Добрий спосіб** вдумав пос. Гіжовский, аби стати популярним в урядничих кругах. Він виїе на оводішнім засіданю державної ради проект закона в справі вчислюваня університетских студій до часу служби при переносеню в стан супочинку тих державних урядників, від котрих вимагає ся покінченя висших шкіл. Чи внесене перейде, чи перепадє, але популярність посла все на тім зискає.

— **Польська господарка.** Спідковий млин «Марія Гелсна» у Львові, побудований перед 12 літами,

оголосив банкротство в пасивах на 1 1/2 міліона корон. До спілки належало таких кількох панків, що своїх грошей не мали і бродували векслями. Векслів є на 1,063,000 К. Лише один зі спілників померший бар. Бруницький, властитель Заліцк, полишив майно вартости 4 міліонів корон. Та хотяй на Заліцках тяжить 2 1/2 міліона довгу, то вірителі спілки млина «Марія Гелсна» мають надїю, що й для них щось лишить ся по аліцтованю Заліцків.

— **Кольонізація Руси.** Польський парцеляційний банк поселив коло Зимної Води під Львовом 26 Мазурів кольоністів на розпарцельованім двірскім обшарі та назвав сю кольонію Конопницею — в честь Конопницької. Також під Городком парцеляційний банк набув маєтність Доляни під другу польську кольонію.

— **В справі наших провінціанальних почт** пишуть нам: В Р. був такий почтмайстер-Мазур, що всіх Русинів переселював в неможливий спосіб. Бувало, приїди райо, то каже ждати до полудня, — приїди пізійше, то вже за пізно, — принеси на два, три перекази гроші окремо, то дрібних не приймає, — принеси гроші грубі, то не приймає, бо, каже, треба на кожній переказ окремо — і много преріжних секатур треба було від него натерпіти ся, а ніякі жалоби не помагали. Аби зарадити лихови, одного разу придумав я такий спосіб: Коли почтмайстер від правив мене з руским переказом, я на почті в сусідній місцевости надав гроші до дирекції почт у Львові з чемною просьбою вислания їх після первіеної адреси і подав причини, чому се роблю. Не минуло місяця, а нашого почтмайстра перенесено до Живці. Так раджу поводити ся з всіма тими почтовими панками Мазурами, що їдять руский хлїб, а руского письма не хочуть научити ся.

— **Кровава шутка.** Із Золочева доносять про таку страшну подїю: Вечером дня 16. с. м. прийшов до хати економа Йосифа Конопацкого в Ремизівцях жандарм з Голосір в службі разом з тамошнім війтом в гостину. Війт мав коло себе набитий револьвер. Всі три банили ся в село і шли аж до пізної ночі. Підчас забави жандарм взяв від війта револьвер, виїшов на двір і стрілив чотиря рази. Господар дому жартуючи завизвав свого гостя, щоби той не стріляв межі будинками, бо в противнім случаю заїзвє єго за то. На то відозвав ся жандарм: Коли ти мене хочеш запізівати, то я тебе застрілю — рівночасно змірив ся до сидячого на кріслі економа, вистрїлив і поцілів єго в голову. Нещасливий мучив ся ще дванадцять годин і помер (в 27. році житя), лишаючи жінку і двоє діточок.

— **25-міліоновий спадок.** В Лондоні помер дивак Афтінгтон, що много літа вів жите скучня, хоч оддічив по батькови значний маєток. Живучи на самоті і відкладаючи відсотки, обмежив видатки на 70 центимів денно; їв тільки раз на день в підрядній господі. Тим чином так побільшив свій маєток, що лишив по собі 25 міліонів спадку. Але, як дивоглядно жив, так також і розпорядив в завіщаню майном. Ото записав цілий маєток на закупию біблії на всіх мовах і диялектах африканських і азійских племен, як також на висидку місіонарів, котрі мають вчити чтати і писати по десять осіб з кожного племені.

— **Дрібні віс и.** Совганку на «Паньських етавах» у Львові отворено в середу. — В Бориславі на «Потоці» почав вибухати новий шиб «Етна» з такою силою, ще дає на добу понад десять цистери ропи.

— **Родимці! Памятайте на фонд будови приватних шкіл!**

Посмертні оповістки.

О. Сильвестер Челюнкаевич, парох в Маковиску, ярославского деканата, упокоїв ся дня 18. с. м. в 71. році житя, а в 46. р. сьвященства. В. в. п.!

Наука, штука, література.

— **Літературні новини.** Невагом увійде в книгарський рух нова збірка поезій Богдана Лепкого п з «Осінь». Поміщені у ній вірні дають наглядний доказ, що талан Лепкого щораз то краще розвиває ся. **Я. В.**

— **Концерт «Льв. Фільгармонії»** з 20. падолиста приніє нам деякі оркестральні новости, іменно гучну, але і трохи нестро кольоровану увертуру Бізета під іменем «Вітчизна», хорощий симфонічний поемат Сан-Сена, затитулований «Молодість Геракла» і Гольдмарка пригравку до опери «Сверцок» (Heimchen am Herd). Дві послідні композиції відзначають ся хорошою еффонією і мабуть удержат ся довше в репертуарі «Фільгармонії». Виконанє обоїх композицій,

під управою п. Мельцера, було сим разом «свобідне» і добре нюансоване. Орхестра держала ся знаменито. П. Челяньский виконав вдруге сімфонію Двожака «З Нового сьвіта» (нами вже достойно оцінену) з всякими тонкостями і з артистичною точністю. Публика вислухала музичний твір перворядного чеського композитора з великою увагою і оправданим занятєм. Для музиків може ся сімфонія стати взірцем, достойним наслідования, як повинна писати ся сімфонія і в який спосіб славянські, повні мелодійности темати, можуть стати засновою до сімфонічних композицій. Предметом цікавости була кольоратурова сьпівачка, панна Регіна Пінкертівна. Рекляма для артистки була велика, але — як показало ся — і вповні оправдана. П. Пінкерт може повеличати ся мягким, лірично забарвленим голосом, що як-раз надає ся до кольоратури. Артистка поконує всякі кольоратурові інвенції з надмірною, можна сказати, з феноменальною легкостію, з совісною точністю, з умним акцентованем головних тонів чи то в арнежиях чи пасажах, а подає всі ті прикраски в так благороднім стилю і з таким артистичним смаком, що слухач мусить з нею не тільки симпатизувати, але і одушевити ся єї продукцією. Арія з опери «Дон жуан» (Мозарта) була кульмінаційною точкою триумфу, який довів ся артистці від численно зібраної публіки. За сею арією пішла пісня «Caro mio ben», Шопена мазурок «Kochaj mnie», Каватіна з Цирюлика Севільского, а відтак надирограмово: Невядомского «Śmieją się tany» і арія з «Сомнабулі».

— **Репертуар Львівської Фільгармонії.** В суботу, 22. падолиста «великий концерт фільгармонійний» при сьвучасті Регіни Пінкертівної, примадонни опери «de la Scala» в Медіолянї. Програма: I. 1. Бетговен: Увертура «Леонора». 2. Свендсен: Норвейская рапсодія (ч. 4.). 3. Белліні: Рондо з оп. «Пуритани», відсьпівав з тов. орх. Регіна Пінкертівна. — II. 1. Массенет: «Scenes alsaciennes». 2. Верді: Арія з оп. «Ріголетто», відсьпівав в тов. орх. Р. Пінкертівна. — III. 1. Маєрбеер: «Арія до тіни» з оп. «Дінораг», відсьпівав в тов. орх. Р. Пінкертівна. 2. Лішт: Военний марш хрестоносний.

В неділю 23. падолиста «популярний концерт». Програма: I. 1. Россіні: Увертура до оп. «Вільгельм Телль». 2. Р. Вагнер: Дві пригравки до оп. «Льогенгрін». 3. а) Рубінштайн: Адажіо; б) Гайдн: Фінале з квартету, виконає квартет пп. В. Неделя, В. Нумль, Фр. Шімунек і А. Спіглер). — II. 1. Бетговен: Симфонія I. (часть 4-та). 2. І. Рафф: Польнез. 3. Чайковский: «Пісьнь без слів». III. 1. Гюнод: Потпурі з оп. «Фауст». 2. Айленберг «Die Wachtparade kommt». 3. Ліш: Рапсодія ч. 2.

Ві вторник, 25. падолиста «симфонічний концерт».

Телеграми.

Відень, 23. падолиста. Цісар перебув минулу ніч супокійно і має ся значно ліпше.

На вчерашнім засіданю віденьської міської ради порішено призначити 25,000 К, з нагоди панского ювілею, на виконанє золотого памятного медалю для Сьв. Отця і інших медалів золотих, срібних і бронзових.

Лондон, 22. падолиста. Daily Mail доносить з Одесси, що двірскі круги занепокоєні станом здоровля цареві. Цар наміряє покликати заграничних спеціалістів для нервових недуг.

Берлін, 22. падолиста. Приїхав ту incognito бурский генерал Деларей.

Доносьть ту приватно, що ген. Людвик Бота тяжко занедужав на нирки.

Сольногород, 21. падолиста. Наслідник саского престола Фридрих Август, підчас ловів коло Гедлінг, упав так вещаєславо, що зломав лїву ногу.

Вісти господарські, промислові і торговельні

(Рільничий банк у Львові).

Дня 21. падолиста. — За 50 клг.

Пшениця готова 7-45—7-65. Пшениця на речинець 7-25—7-40. Жито готове 6-30—6-40. Жи-

то на речинець 6:10—6:25. Овес на обрік 6:00—6:02. Овес на речинець 5:60—5:80. Ячмін на пашу 5:25—5:40. Ячмін броварн. 5:50—6:00 Ріпак новий 9:60—9:80. Льнянка 8:25—8:75 Горох на пашу 6:60—6:75. Горох до вареня 7:00—9:50. Вика 5:25—5:50. Бобик 5:40—5:75. Гречка 0:00—0:00. Кукурудза нова 6:00—6:50. Кукурудза стара 0:00—0:00. Хміль за 56 клг. 0:00—0:00. Ковюшина червона 55:00—68:00. Ковюшина біла 75:00—90:00. Ковюшина шведка 00:00—00:00. Тимотка 22:00—26:00.

Надіслане.

Спеціаліст недуг горла і грудий

Др. ЄВГЕН ОЗАРКЕВИЧ

довголітній лікар клінічний і заведеня лічничого в Щавниці, ординує постійно у Львові, ул. Корняків ч. I, II пов. (Народний Дім).

11(8-2)

ВІТРАКИ

цїлі зі стали або з залїза, перевисшаючи всі конкурційні системи, до порушення млинів і господарських машин, буде

Антін Кунц

п. і к. надворний доставець в Mährisch Weisskirchen Моравія, Австрія.

НАКЛАДОМ ХОЙНАЦКОГО.

Лев Лопатинський.

Сольо терно

оповіданє з льотерійних пригод. — — — — —

— Цїна 30 сот. —

Набути можна в Старапопійській книгарни.

— Красва Рада шкільна апробувала слїдуючі виданя Руского Тов-а педагогічного на нагороду пильности і до бібліотек шкіл народних:

	(брошуров.)	(оправл.)
Оповіданя для дїтїй	40 сот.	54 сот.
Оповіданя Катренка	40 "	54 "
Оповіданя Коцюбинського	40 "	54 "
Переклади Кримського	40 "	54 "
Дитячі оповіданя, Мамин Сибіряка	30 "	54 "
Байки Пушкіна	30 "	54 "
Оповіданє Марка Вовчка ч. I	30 "	44 "
Марта Борецка	40 "	60 "
На прїчках	30 "	44 "
Народні думи, д-ра Пачовського	40 "	60 "
Казки, гр. А. Толстого	40 "	54 "
Поеми, О. Кониського	30 "	44 "
Покарана лож, комедийка	20 "	34 "
Малий сьпіваник	20 "	
Серед цвїтів, комедия в 2 дїях	16 "	30 "
Лис Микита, Гете-Франко	1 К "	1 К 30 "
Перша китичка, Ярошинської	20 сот.	
Друга китичка, Ярошинської	20 "	
обі разом		54 сот.
Андерсен, Казки IV і V ч.	50 "	
5 частий разом опр.		2 К 90 "
Для шкіл видїлових апробовано:		
Дивні пригоди комаха, Сангвіна	48 сот.	75 сот.
Інститутка, М. Вовчка	40 "	60 "
Шекспїр в повістках	30 "	60 "

Зарваницю

поему Василя Щурата можна замовляти лише в Старапопійській книгарни у Львові,

ул. Руска ч. 3. Цїна з поштовою оплатою 25 сот.

„Тревоги автора і видавника,“

(гумористична подїя в натурї)

О. Я. Кониського

можна набувати в Адміністрації „Руслана“ та в обох руських книгарнях у Львові.

Цїна примірника на велїновім паперї вносить всего 30 сот. (з поштовою пересилкою 35 сот.).

ЕЛЕКТРИЧНА

ЛЯМПА ВИШЕНЕВА.

В кишени камізольки до пошеня через потисненє кождої хвилї яснє сьвітло, вистарчаюче вповнї до освїтленя кімнат, сходів і пивницї. Для офіцерів підчас нічних вирав дуже практична. Для лікарів і повитух підчас нічних відвідин. Важне для фабрик при матеріялах легко вибухаючих.

Франко 2 злр. 80 кр.

Шпилька до краватки дуже гарна

— з електричним освїтленєм 3 злр. 50 кр. —

Герм. Альтнай

(Herm. Altneu)

Oderberg, австрійський Шлезк — 11.

16(1—1)

COLOSSEUM Ernesta Thorna

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонїшна

Найславнїйша програма!

від 16. до 30. падолиста 1902.

При співучастї військової музики 30. п. п.
1) Марш. 2) Увертура (Реклямограф). 3) The Goverus, музикальні блазни. 4) Сестри Rostock, воздушний акт в зубах. 5) Mr. Dave Meie, America's champion ball puncher of the world. 6) Ariso і Michalina, циклісти. 7) Золотоволоса дївиця, візня. 8) Орхестра. 9) Les Pandos, атлетичні ігрища. 10) Сестри Lilians, англійські тансерки і сьпівачки. 11) Родина Goetze, артисти на ливнї. 12) Американський біоскоп: Самсон і Делїя, опера в 4 актах. Бунт вязнїв.

Що дня о 8. год. вечером велике представлєнє. В недїлю і сьвята два представлєнє. Що пятницї High-Life представлєнє. Білєти вчаснїше можна замовляти і набути в конторї Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

Льоси на сплати місячні в правом до вигравих до вложєню першої рати поручає банковий дїм Шцї і Хаєс (Schütz і Chajes) у Львові пл. Марийскї ч. 7. Купно і продажє ефектів, льосів і монєт. Виплата купонів. Безплатна ревїзия льосів і ефектів. Проспєкти висилає ся оплатно.

6(32—50)

Всїлякі

КУПОНИ

вильосованї

цїнні паперї

виплачує без потрученя провїзїї або коштів

Контора вимїни

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ

Гїпотечного.

Спомагаймо краєві вироби і рукотвори!

Одинокий у Львові

Магазин готової одїжи, виробленої в краю

по найпрїступнїйших цїнах.

Фїлія Союза торговельно-промислового католицких кравцїв з Кракова

займає і організує кравецких майстрїв і челядникїв львівських

— (пл. Галицка 7, рїг пл. Бернадинської, де Центральна Каварня). —

Замовленя виконувє ся пернорядними силами фаховими по найумїреннїйших цїнах.

13(2—3)